

Asia: VN/11443/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksista annetun direktiivin täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Millaisia vaikutuksia näette ehdotettujen muutosten aiheuttavan?

-

Kysymyksiä lausunnonantajille

Lakiuudistuksen valmistelun aikana on keskusteltu valvontakokonaisuuden järjestämisestä.

Valvontakokonaisuus on kuitenkin tässä vaiheessa osin avoin.

Lausunnonantajia pyydetään ottamaan kantaa valvontaan kokonaisuudessaan.

Miten tuotteiden ja palvelujen esteettömyyden valvonta olisi tarkoituksenmukaista järjestää?

-

Lausunnonantajia pyydetään kommentoimaan erityisesti palvelujen valvontaa (esitysluonnoksen luku 4.2.6, sivut 83, 85 – 87), kun digitaalisten palvelujen valvonta on tarkoitus keskittää edelleen Etelä-Suomen aluehallintoviraston saavutettavuusvalvonnan yksikköön. Lisäksi pyydetään ottamaan kantaa sähköisen viestinnän palvelujen ja audiovisuaaliseen mediaan pääsyn valvontaan sekä liikennettä koskevien esteettömyystietojen esittämisen valvontaan (laki liikenteen palveluista).

-

Erityisesti tuotteiden markkinavalvonnan järjestäminen on esityksessä vielä avoin. Lausunnonantajia pyydetään esittämään näkemyksenä alla esitettyihin (esitysluonnoksen luku 4.2.6.3, sivut 84-85) vaihtoehtoihin markkinavalvonnan järjestämisestä.

-

Valmistelussa on ollut esillä erilaisia vaihtoehtoja:

-

Rakennettu ympäristö

Esteettömyysdirektiivin vaatimukset rakennetulle ympäristölle on esitetty esteettömyysdirektiivin liitteessä III. Jäsenvaltiot voivat päättää kansallisesti, onko rakennetun ympäristön täytettävä liitteessä III vahvistetut esteettömyysvaatimukset. Tässä vaiheessa esitetään, että rakennettua ympäristöä koskevia vaatimuksia ei otettaisi mukaan tähän esitykseen vaan sen soveltamisesta päätettäisiin myöhemmin (ehdotus esitysluonnoksen sivuilla 92-94). Lausunnonantaja pyydetään lausumaan erityisesti siitä:

- Miten esteettömyysdirektiivin soveltaminen palvelun tarjoajan vastuulla olevaan rakennettuun ympäristöön konkreettisesti edistäisi esteettömyyttä ja kuinka laajamittaiseksi arvioitte vaikutukset rakennetun ympäristön esteettömyyteen?
- Minkälaisia taloudellisia vaikutuksia arvioitte esteettömyysdirektiivin soveltamisella rakennettuun ympäristöön olevan palvelun tarjoajalle? Kuinka suuren osuuden esteettömyysdirektiivistä aiheutuvista kokonaiskustannuksista ne muodostaisivat?

Muita huomioita esityksestä

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Microsoft kiittää mahdollisuudesta vastata esteettömyysdirektiivin kansallista toimeenpanoa koskevaan asiaan.

Microsoft uskoo, että saavutettavuus on olennaisen tärkeää, jotta voimme toteuttaa missiomme siitä, että jokaisella yksilöllä ja toimijalla on mahdollisuudet saavuttaa parhaansa. Microsoft tukee sitä, että Suomi saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä eurooppalaisen esteettömyysdirektiivin, joka on tärkeä askel kohti esteettömien tuotteiden ja palvelujen sisämarkkinoiden toiminnan parantamista ja Euroopan unionin lainsäädännön johdonmukaisuuden varmistamista.

Toivomme, että alla olevat periaatteet voivat auttaa Suomea mainitun direktiivin saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä ja siten edistää helposti saatavilla olevien tavaroiden ja palvelujen nopeaa kehitystä ja saatavuutta sekä helpottaa tehokasta vuorovaikutusta kuluttajien, viranomaisten ja yksilöiden välillä.

1. Maksimaalinen harmonisointi

Direktiivin tavoitteena on pysäyttää esteettömien tuotteiden ja palvelujen markkinoiden pirstoutuminen, luoda mittakaavaetuja, helpottaa rajat ylittävää kauppaa ja liikkuvuutta sekä auttaa talouden toimijoita keskittämään resursseja innovointiin sen sijaan, että ne käytettäisiin erilaisten kansallisten vaatimusten täyttämiseksi. Saattaessaan direktiivin osaksi kansallista lainsäädäntöä Suomen tulisi siten säilyttää direktiivin sisältö ja teksti sellaisena kuin se on kirjoitettu, jotta tämä tavoite saavutettaisiin ja siten parannettaisiin esteettömien tuotteiden ja palvelujen sisämarkkinoiden toimintaa.

Esteettömyysdirektiivistä olennainen poikkeaminen voisi altistaa toimijat erilaisten velvoitteiden tilkkutäkille kaikkialla EU:ssa, pirstoa kuluttajien vaihtoehtoja, ja rajoittaa katettujen tuotteiden ja palvelujen vapaata liikkuvuutta, mikä voisi johtaa valinnanvaran vähenemiseen.

2. Kohde: palvelut ja tuotteet

Esteettömyysvaatimuksia tulisi sovelleta niihin katettuihin tuotteisiin ja palveluihin, jotka on luetteloitu esteettömyysdirektiivin 2 artiklassa, ja määriteltävä sen mukaisesti soveltamisala. Euroopan komissio laati luettelon 2 artiklan tuotteista ja palveluista kuultuaan laajasti sidosryhmiä ja esteettömyysasiantuntijoita sen määrittämiseksi, mitä tuotteita ja palveluja pidetään kohderyhmänä olevien henkilöiden kannalta tärkeimpinä, ja joilla on todennäköisimmin erilaiset esteettömyysvaatimukset eri EU:n jäsenvaltioissa.

Johdonmukaisuus komission tuotteiden luettelon saattamisessa osaksi kansallista lainsäädäntöä auttaa myös edistämään digitaalisten sisämarkkinoiden tavoitteita ja välttää hajanaisuutta.

3. Harmonisoidut standardit - Annexes I & II

Direktiivin liitteessä I esitetään katettujen tuotteiden ja palvelujen tekniset esteettömyysvaatimukset, mutta siinä ei määrätä erityisiä teknisiä toteutuksia, jotka voivat vanhentua nopeastikin. Vaatimusten asettaminen ilman erityisiä teknisiä valintoja tarjoaa oikean joustavuuden innovatiivisten esteettömyysratkaisujen kehittämiseksi, ja siten kehotamme Suomea hyväksymään liite I sellaisenaan kuin se on kirjoitettu.

Lisäksi eurooppalaiset standardointiorganisaatiot laativat yhdenmukaistettuja teknisiä standardeja liitteen I täytäntöönpanon tueksi, ja näiden yhdenmukaistettujen standardien noudattaminen muodostaa olettamuksen liitteen I vaatimustenmukaisuudesta.

Vertailun vuoksi liitteessä II on vain informatiivisia, ei-sitovia esimerkkejä mahdollisista ratkaisuista, jotka voisivat edistää liitteen I vaatimusten täyttämistä, mutta joiden tarkoituksena ei ole toimia pakottavina.

4. Mahdollisten erimielisyyksien ratkaiseminen

Hallinnollisen taakan keventämiseksi ja kuluttajien huolenaiheiden nopeamman epävirallisen ratkaisemisen helpottamiseksi olisi kannustettava kuluttajia ottamaan ensisijaisesti suoraan yhteyttä yrityksiin. Tämän voidaan katsoa edistävän myös tarpeellista vuoropuhelua.

Direktiivi toteaa, että jäsenmaiden olisi varmistettava vaihtoehtoisten riitojenratkaisumekanismien tarjoaminen, jotta mahdolliset väitetyt noudattamatta jättämiset voidaan ratkaista ennen kuin kanne nostetaan tuomioistuimissa tai toimivaltaisissa hallintoelimissä. (Recital 99).

5. Markkinavalvonta ja täytäntöönpano

Kuluttajien esittämien kyselyjen ja ratkaisuprosessin yksinkertaistamiseksi sekä yritysten tehokkuuden ja selkeyden edistämiseksi olisi vahvistettava vastuuta markkinavalvonnasta ja täytäntöönpanosta keskitetyyn yksikköön. Vastuun vahvistaminen edistää tehokkuutta ja tarjoaa kuluttajille etuja, mukaan lukien selkeys siitä, mihin yhteisöön ne ovat yhteydessä huolenaiheiden osalta, mutta yhdenmukainen ja johdonmukainen ohjaus edistää myös yritysten toimia, mikä voi auttaa keskittämään ponnistelut tarvittavien ratkaisujen tutkimiseen ja niiden löytämiseen.

Olisi myös tunnustettava niiden ekosysteemien monimutkaisuus, joissa soveltamisalaan kuuluvat tuotteet ja palvelut toimivat sen täytäntöönpanojärjestelmää vahvistettaessa.

Täytäntöönpanojärjestelmällä olisi oltava joustavuutta ottaa huomioon, että monimutkaisten kysymysten tutkiminen voi viedä enemmän aikaa ja siten olisi hyvä mahdollistaa vaikuttavampien kysymysten asianmukainen priorisointi. Tämä mahdollistaa ponnisteluiden keskittämisen kysymyksiin joilla on isompi vaikuttavuus. Oikeussuojakeinojen ja seuraamusten, joita peritään esimerkiksi noudattamatta jättämisestä, olisi oltava oikeassa suhteessa tällaisista rikkomuksista aiheutuvaan vahinkoon.

Mäkelä Susanna

Microsoft - Microsoft Corporate External Legal Affairs